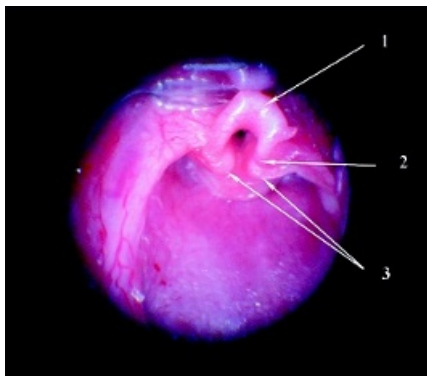

KLINIK OCH VETENSKAP Laryngomalaci, anatomisk missbildning i larynx, som påverkar andning och matintag. Sidan 745

PATIENTSÄKERHET

767 Fel medicin, fel dos, fel styrka, fel patient, missade kontraindikationer ... Läkares misstag med läkemedel stort hot mot patienternas säkerhet (HSAN 2323/05, 514/05, 1715/05)

Skrev ut Tryptizol i fem gånger för hög styrka – stress i arbetet gör inte felet ursäktligt (HSAN 3217/04)

768 Fick allergisk reaktion efter sulfabehandling
Kvinna ordinerades utan indikation en behandling som inte är riskfri (HSAN 803/05)

769 Receptet skrevs ut på fel patient

samt i fel styrka och fel dosering (HSAN 817/05)

770 Felställda diagnoser renderar kardiolog en varning
Flicka hade morbus Crohn – inte bronkit. Kvinna hade smärtsyndrom – inte kärlekskramp (HSAN 420/05, 775/05)

DEBATT OCH BREV

773 Orwells »1984« i svensk sjukvård?
Jan Halldin

774 Replik om stöd i sjukskrivningsärenden: Behandlande läkares ansvar att bedöma arbetsförmågan *Eva Nilsson Bågenholm*

775 Växande dokumentation för antroposofisk medicin *Peter Andersson*

777 Replik: Dålig forskning stödjer antroposofisk medicin *Jesper Jerkert*

778 Diskussionen om »kundstyrd sjukvård« obegripligt grund *Jan Lindgren*

KULTUR

779 En fattigläkares kamp för hemlösa män i Stockholm *Jan Halldin*

782 Recensioner

MEDDELANDEN

783

LEDIGA TJÄNSTER

786

KULTUR På Söderhem inrättades ett mottagningsrum för sjuka, hemlösa män i Stockholm. Sidan 779

PLATS- OCH EFTERTEXTANNONSER

787

Konferenser – nytt kalendarium på www.lakartidningen.se

I navigationsfältet på Läkartidningens webbplats har vi lagt till funktionen »Konferenser«, ett mindre kalendarium. För varje specialitet finns ett antal klickbara länkar till olika konferenser och kongresser som äger rum under årets lopp.

Artiklar utmärkta med r-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Evolutionsmedicin för kropp och själ

Veckans ledarskribent i tidskriften Science är Gilbert Omenn, professor i medicin och genetik samt ordförande i amerikanska vetenskapsakademien (AAAS). Omenn och hans två medförfattare vill att evolutionsbiologi skall bli ett nytt kärnämne på medicinska fakulteter. Att ett utvecklingsbiologiskt perspektiv är nödvändigt för att förstå och medicinskt tillämpa kunskapsutvecklingen inom molekylär- och cellbiologin styrks med ett antal exempel. Hela artikeln finns på <http://www.evolutionandmedicine.org/>

Den genetiska anpassningen till miljön förklarar varför mikroorganismers virulens ökar om dessa passerar en vektor – vare sig denna är en insekt eller händer som inte tvättas mellan två patienter. Bilirubinet, gulsotens färgpigment, är ingen mellanprodukt i blodets nedbrytning utan kroppens speciella uppfångare av fria radikaler. Hormonet melatonin, som syntetiseras i mörker och hämmas av ljus, bromsar tumörtillväxt, ett cancerförsvar som idag är satt ur spel av all elbelysning.

Vad Omenn genom dessa exempel vill visa är att sjukdom kan vara att en nedärvd och i grunden ändamålsenlig mekanism inte klarar att tolka signaler från en helt ny miljö. Med bättre förståelse av utvecklingsperspektivet kan många av dagens ineffektiva symtomatiska behandlingar ersättas med terapier som riktar sig direkt mot de egentliga orsakerna.

Att ordföranden för USAs största naturvetenskapliga sammanslutning vill ge evolutionsbiologin en så framskjuten roll har speciella orsaker. Ämnesområdet har blivit en måltavla för fundamentalistiska religiösa grupper med politiska maktambitioner – både i USA och annorstädes.

Även i Sverige ifrågasätts evolutionsbiologin om än på andra grunder. Att kroppsliga funktioner är utvecklingsgenetiskt styrda är knappast kontroversiellt, men att psyket och beteendet skulle ha utvecklats på samma sätt tycks för många svårt att ideologiskt acceptera.

»Den genetiska anpassningen till miljön förklarar varför mikroorganismers virulens ökar om dessa passerar en vektor – vare sig denna är en insekt eller händer som inte tvättas mellan två patienter.«

Josef Milerad
medicinsk
chefredaktör

josef.milerad@lakartidningen.se